

Ziemassvētku svinēšana iesākas 24. decembra vakarā. Kad dienā ir paveikti visi sagatavošanās darbi, pēcpusdienā iet uz pirti, bet pievakarē uzklāj Ziemassvētku galdu. Uz galda uzklātais baltais galdauts atgādina autiņus. Tad uz galda uzliek dažādus gavēņa ēdienus: dažāda veida zivis, cepumus, saldēdienus. Krēslas stundā visa ģimene sapulcējas ap galdu noskaita lūgšanu. Tad tēvs vai cits kāds no ģimenes vecākiem ņem no šķīvīša oplates, kas uzliktas galda vidū, un sadala tās klātesošajiem.

Latgalē oplates sauc par kaladām. Šis nosaukums ir pārņemts no lietuviešiem, kas tāpat kā dažas slāvu tautas Ziemassvētkus sauc par *kalenda*. Šis nosaukums saistās ar seno romiešu pirmās mēneša dienas nosaukums *calendae*.

Pēc tam seko citu ēdienu baudīšana. Ēdienu daudzums simbolizē tās daudzās bagātīgās dāvanas dvēselēm, kādas ar savu ienākšanu pasaulē ir atnesis mums Jēzus. Šo vakariņu laikā dzied Ziemassvētku dziesmas.

Pie šīm svētku vakariņām kavējās ilgi, līdz pat iešanai uz Baznīcu, jo pusnaktīs, kā tas mēdz būt pilsētās, tiek noturēta eņģeļu Mise. Uz laukiem pirmā Mise Ziemassvētkos notiek agrā rīta stundā. Agrāk, kad lauciniekiem vēl bija zirgi, šie braucieni ar kamanām uz baznīcu pa sniegotiem, baltiem ceļiem, skanot pie zirga loka piesietiem zvārguļiem, bija brīnišķīgi. Baznīcā, dievkalpojuma laikā, visa tauta ar sajūsmu dziedāja gaišā prieka pilnās dziesmas. Mājās pārbraukuši, ēda Ziemassvētku pusdienas. Tās jau iepriekš bija sagatavotas un uzglabājās siltas sakurinātajās krāsnīs. Galvenais ēdiens Latgalē bija zupa, kur bija putraimu desas vai gaļas sānu kauliņi, kartupeļi, burkāni – viss kopā vienā katlā. Kamēr zemniekiem bija savas saimniecības, uz Ziemassvētku galda netrūka arī pašbrūvētā alus. Pēc tam visi gāja gulēt.

Otrā Ziemassvētku diena bija veltīta ciemiņu pieņemšanai vai iešanai ciemos. Agrāk svētīja trīs dienas, tagad- tikai divas. Bet uz laukiem atpūtās un īstā darbā negāja līdz pat jaungadam. Šajā laikā notika arī tā saucamā „čigānos iešana”: pagērbušies jaunieši gāja no mājas uz māju, kur dejoja, jokoja un saņēma cienastu. Citās zemēs šādiem apciemojumiem ir vairāk reliģisks raksturs: jaunieši iet no mājas uz māju, nesdami zvaigzni un dziedādami Ziemassvētku dziesmas (poļi tās sauc par kolendām), atgādinādami ar to Betlēmes ganus, kuri, atgriezušies no apciemojuma pie Jēzus Bērna silītes, priecīgo vēsti nesa pārējiem Betlēmes iedzīvotājiem. Mūsdienās, urbanizācijas gadsimtā, visas šīs Ziemassvētku tradīcijas sāk izzust.

Avots: www.eurika.lv